

ش صدلی(ش داوطلب):

نام و نام خانوادگی:

سوالات درس: فارسی(۱)

نام واحد آموزشی: دبیرستان انرژی اتمی ایران

نوبت امتحانی: دیماه ۹۷ پایه: دهم

رشته/ رشته های: علوم انسانی زمان امتحان: ۷۰ دقیقه

سال تحصیلی: ۹۸-۱۳۹۷

نام دبیر/ دبیران: جواهری

ساعت امتحان: ۹ صبح

تاریخ امتحان: ۹۷/۱۰/۲۴

تعداد برگ: ۲ برگ

۱	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. الف. وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب/ بر دولت آشیان شما نیز بگذرد ب. دلاک و قیم درآمدند و خدمت کردند. ج. دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای. د. به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی.	
۰/۵	الف. برای «سکه نقره» یک معادل معنایی بنویسید. ب. برای «برآمدگی پشت پای اسب» یک معادل معنایی بنویسید.	۲
۱/۵	در هر مورد یک غلط املائی بیابید، دور آن خط بکشید و صحیح آن را بنویسید. الف. آب عجل که هست گلوگیر خاص و عام/ بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد. ب. دست معلّم از غب حیوان روان شد... در آخره ماند؛ پس بالا رفت... از یال و غارب به زیر آمد. ج. غبار راهگذرات کجاست تا حافظ/ به یادگار نسیم سیا نگه دارد.	۳
۱/۵	در جمله های زیر نقش های خواسته شده را بیابید. مریدان سر حقه محکم کردند. نهاد: مفعول: هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد. نهاد: متمم: زو بدمد بس گهر تابناک. نهاد: متمم:	۴
۰/۱۷۵	آیا در بیت زیر، جهش ضمیر دیده می شود؟ کدام ضمیر؟ جای اصلی ضمیر کجا بوده است؟ نقش آن ضمیر چیست؟ ابلهی کاو روز روشن شمع کافوری نهاد/ زود بینی کش به شب روغن نباشد در چراغ ضمیر: جای اصلی: نقش ضمیر:	۵
۰/۵	در عبارات زیر چند «و» عطف و چند «و» ربط یا پیوند به کار رفته است؟ صدای هیاهوی بچه ها از میان میزها و نیمکتها می آمد و روح نشاط را در مدرسه می دمید. چند دقیقه بعد هیاهو آرام گرفت. مدیر با لبخند در راهروهای تمیز و پاکیزه قدم می زد و از پشت درها به صدای معلمها گوش می داد که ریاضی و فارسی و زبان درس می دادند. عطف: ربط(پیوند):	۶
۱/۲۵	هسته، وابسته ها و نوع دقیق آن ها را در گروه های اسمی زیر تعیین کنید. صدای برخورد توپ صدای ملکوتی	۷
۰/۵	در متن زیر «سجعها» را بیابید. «هم وفا بود، هم جفا، در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود»	۸
۰/۵	برجسته ترین آرایه بیت های زیر را بنویسید. (برای هر بیت یک آرایه جداگانه) الف. رشته تسبیح اگر بگسست معذورم بدار/ دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود ب. درشت است پاسخ ولیکن درست/ درستی درشتی نماید نخست	۹
۱	در بیت ها و عبارت های زیر یک کنایه، یک حس آمیزی، یک حسن تعلیل و یک استعاره پیدا کنید. (برای هر بیت یک آرایه مشخص کنید) الف. لیک چنان خیره و خاموش ماند/ کز همه شیرین سخنی گوش ماند ب. قطره ی باران که درافتد به خاک/ زو بدمد بس گهر تابناک ج. درختان را دوست می دارم/ که به احترام تو قیام کرده اند د. در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود	۱۰

۰/۱۵	در مصراع چهارم، مشبّه و مشبّه‌به را مشخص کنید. گشت یکی چشمه ز سنگی جدا غلغله‌زن، چهره‌نما، تیزبا گه به دهان برزده کف چون صدف گاه چو تیری که رود بر هدف مشبّه: مشبّه‌به:	۱۱
۰/۲۵	معنای مجازی واژه مشخص شده را در بیت زیر بنویسید. در بداین بند و چاه بود	۱۲
۰/۲۵	معنای عبارت کنایی زیر را مشخص کنید. «کارش نگار نقشه قالی بود و در آن دستی نازک داشت»	۱۳
۲	بیت‌های دوم و پنجم شعری را که حفظ کرده‌اید بنویسید.	۱۴
۱	بیت‌ها و عبارت‌های زیر را دقیق و بدون ابهام به فارسی امروزی برگردانید. ب. در بن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟	۱۵
۰/۱۵	ج. اسب از پهلوی، اسبی خود را به کمال نشان می‌داد.	۱۵
۱	د. هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب‌دان برابر نیاید.	۱۵
۰/۱۵	ه. بزرگان به هر حق و باطل از جای نشوند.	۱۵
۱	و. گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان / نگاه دار سر رشته تا نگه دارد	۱۵
۰/۱۵	در ابیات زیر منظور از واژگان مشخص شده چیست؟ الف. بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد ب. زین کاروانسرای، بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد	۱۶
۰/۱۵	درک و دریافت خود را از این بیت بنویسید. شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم / زود آیند و زود می‌گذرند	۱۷
۰/۱۵	در متن‌های زیر، قسمت‌های مشخص شده دقیقاً به چه کسی اشاره دارد؟ الف. عالیه خانم می‌دید که پیرمرد چه پناهگاهی شده است برای خیل جوانان. ب. معلم نقاشی مرا خبر سازید که شاگرد وفادار حقیرت، هر جا به کار صورتگری در می‌ماند، چاره درماندگی به شیوه معلم خود می‌کند.	۱۸

۱۹	در عبارت «زینتِ قرآن بی جمالِ بهشت، تمام است و زینتِ بهشت، بی جمال و کمالِ قرآن ناتمام است.» نویسنده چه چیزی را برتر از دیگری دانسته است؟	۰/۲۵
۲۰	در جمله زیر نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی تأکید می‌کند؟ «اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن»	۰/۱۵
۲۱	در عبارت «خلفِ صدق نیاکان هنرور خود بود» منظور از «نیاکان» چه کسانی هستند و به کدام تأثیرپذیری اشاره دارد؟	۰/۱۵
۲۲	بیت «ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تأثیر اختران شما نیز بگذرد» به کدام باور قدما اشاره دارد؟	۰/۱۵
۲۳	متن زیر جزو کدام نوع از ادبیات قرار می‌گیرد (غنایی، حماسی، تعلیمی، پایداری)؟ چرا؟ «اگر غم و شادیت بود، به آنکس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد و اثرِ غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن. و به هر بد و نیک زود شادان و زود اندوهگین مشو، که این فعلِ کودکان باشد»	۰/۱۷۵
۲۴	در عبارت زیر شیخ به چه علت درویش را سرزنش می‌کند. «شیخ گفت: ای درویش، ما موشی در حقه به تو دادیم تو پنهان نتوانستی داشت؛ سرّ خدای را با تو بگوئیم چگونه نگاه خواهی داشت؟!»	۰/۱۵

موفق باشید